Arrest nr. 85.287 van 2 februari 2000 is gewijzigd door arrest nr. 87.266 van 15 mei 2000.

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 85.287 van 2 februari 2000
in de zaak A. 45.206/X-7656.

In zake : Philippine de RIBAUCOURT,
die woonplaats kiest bij
Advocaat F. VELDEKENS,
kantoor houdende te 1050 BRUSSEL,
Dageraadstraat 18

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering.

D E R A A D V A N S T A T E, Xe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Philippine de RIBAUCOURT op 23 oktober 1991 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van 26 juni 1991 van de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting houdende rangschikking als landschap van het "Floordambos" te Steenokkerzeel en Vilvoorde, in zoverre het betrekking heeft op haar onroerende goederen gelegen te Steenokkerzeel, kadastraal bekend sectie B, nrs 40F en 40D, en sectie C, nrs. 4, 5, 6, 2B, 3B, 9B, 15B, 15A, 1, 2A, 7A, 8A, 9C, 10A, 10B, 3A en 7B;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Eerste Auditeur P. DE WOLF;

Gelet op de beschikking van 26 oktober 1993 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van verzoekster;

Gelet op de beschikking van 24 november 1999 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 15 december 1999;

Gehoord het verslag van Staatsraad J. LUST;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat P. DE MAEYER die, loco Advocaat F. VELDEKENS verschijnt voor verzoekster, en van Advocaat P. GAUDIUS die, loco Advocaat L. RYCKAERT verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste Auditeur-afdelingshoofd P. DE WOLF;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat luidens het eerste middel het bestreden besluit "gegeven werd onder de voorwaarden en in de vormen van een opgeheven wetsbepaling, zijnde artikel 1 van de wet van 7 augustus 1931", dat het artikel werd opgeheven "overeenkomstig artikel 16, § 1 van het dekreet van 3 maart 1976", dat de opheffing zowel voor dorpsgezichten als voor landschappen geldt "aangezien er geen wettelijk verschil bestaat"; dat volgens de memorie van wederantwoord "de decretale wetgever van het standpunt uitgegaan is dat een 'land-schap', voor dewelke inderdaad geen wettelijke definitie bestaat, kon gelijkgesteld worden met een 'stads- en dorpsgezicht'";

Overwegende dat artikel 16, § 1, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten luidt :

> "De wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, wordt voor de in het Nederlandse taalgebied gelegen monumenten en stads- en dorpsgezichten opgeheven, met uitzondering van artikelen 2, eerste lid, 4, eerste lid, 5 tot 11, en 16 tot 20";

dat zowel uit de tekst van de bepaling als uit de voorbereiding van het decreet duidelijk blijkt dat het uitsluitend van toepassing is op monumenten en stads- of dorpsgezichten, met uitsluiting van de landschappen, waarvan de rangschikking, in afwachting dat hiervoor een afzonderlijk decreet tot stand zou komen, geregeld blijft door de wet van 7 augustus 1931; dat het ter zake zonder belang is dat de wet van 7 augustus 1931 een landschap in het Frans "site" noemt en dat in de vertaling van het decreet van 3 maart 1976 een "stads- en dorpsgezicht" in het Frans een "site rural" genoemd wordt; dat de decreten van de cultuurraad uitsluitend in het Nederlands werden bekrachtigd en afgekondigd en de Franse tekst ervan slechts de waarde heeft van een ambtelijke vertaling, die niet kan worden ingeroepen tegen de officiële Nederlandse tekst; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat luidens het tweede middel de rangschikkingsprocedure werd ingeleid en het onderzoek werd gevoerd door de rijksdienst voor monumenten- en landschapszorg en haar leden "die zonder bevoegdheid zijn voor 'landschappen'", dat immers de rijksdienst werd gesticht door het decreet van 3 maart 1976, met een bevoegdheid die overeenkomstig artikel 4, § 1, in fine, beperkt is tot de "monumenten en stads- en dorpsgezichten";

Overwegende dat de rijksdienst voor monumenten- en landschapszorg bij koninklijk besluit van 1 juli 1972 is opgericht; dat hij sindsdien beleidsvoorbereidende en -uitvoerende taken heeft waargenomen zowel inzake monumenten, stads- en dorpsgezichten als inzake landschappen; dat artikel 4 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten het bestaan van de rijksdienst heeft bevestigd en zijn taak inzake monumenten en stads- en dorpsgezichten heeft gepreciseerd; dat het artikel de taak van de rijksdienst inzake landschappen onverlet laat; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat luidens het derde middel artikel 12 van de wet van 7 augustus 1931 bepaalt dat "te beginnen met de dag waarop de Minister ter kennis van de belanghebbende brengt dat een voorstel tot rangschikking onderzocht wordt (...)", dat blijkens de aangetekende brief van 31 oktober 1990 het voorstel tot rangschikking niet door de minister is betekend, maar door een inspecteur van zijn administratie "die daarvoor geen wettelijke bevoegdheid had"; dat volgens de memorie van wederantwoord "het dus niet eenvoudig gaat om een delegatie of een akkoord van de Minister te bekomen om tot betekening over te gaan, maar dat de Minister zelf de betekening moet doen"; dat daar in de laatste memorie wordt aan toegevoegd "dat geen enkele interpretatie mogelijk is wanneer de bepaling van de wet duidelijk is, zoals in casu";

Overwegende dat het artikel 12 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, zoals het toentertijd luidde, voorschrijft dat al de uitwerkselen van de rangschikking voorlopig van toepassing zijn "te beginnen met de dag waarop de Minister ter kennis van de belanghebbenden brengt dat een voorstel tot rangschikking onderzocht wordt"; dat ter zake het persoonlijk optreden van de minister niet

geacht kan worden een bijzondere waarborg te zijn voor de betrokkenen; dat zijn persoonlijke tussenkomst niet op straffe van nietigheid vereist is; dat de betekening door de administratie mag gebeuren; dat het arrest nr. 19.797 van 19 september 1979, waarnaar verzoekster in de memorie van wederantwoord verwijst, een totaal verschillend geval betreft, namelijk het treffen zelf van een besluit waarbij de uitzonderingsregeling omschreven in het artikel 6 van het decreet van 3 maart 1976 toepasselijk wordt verklaard; dat het middel ongegrond is;

Overwegende dat luidens het vierde middel de rangschikking als landschap minstens door een besluit van de Vlaamse executieve moest zijn vastgesteld, medeondertekend door de voorzitter samen met de bevoegde minister van de Vlaamse executieve; dat in de laatste memorie nog wordt toegelicht dat de delegatie van beslissingsbevoegdheden waarin het besluit van 22 februari 1989 van de Vlaamse executieve voorziet niet geldt voor ministeriële besluiten of besluiten van de Vlaamse executieve en voor reglementaire besluiten, zoals een rangschikkingsbesluit;

Overwegende dat luidens artikel 2, 1, eerste lid, van het besluit van 22 februari 1989 van de Vlaamse regering tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse regering, de leden van de Vlaamse regering in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn delegatie hebben voor het nemen van beslissingen voor de toepassing van onder meer de wetten en decreten; dat overeenkomstig artikel 6, § 1, van het besluit van 22 februari 1989 van de Vlaamse regering tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering, L. Waltniel bevoegd is voor ruimtelijke ordening en huisvesting "zoals vermeld in art. 6, § 1, I en IV van de bijzondere wet", daarin begrepen sinds de bijzondere wet van 8 augustus 1988 "de monumenten en de

landschappen"; dat het bestreden besluit door L. Waltniel is ondertekend; dat weliswaar, gelet op artikel 2, 1, tweede lid, a, van voormeld besluit van de Vlaamse regering tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse regering, de delegatie niet geldt voor het vaststellen van reglementaire besluiten, maar dat het bestreden besluit geen reglementair besluit is; dat het middel ongegrond is;

Overwegende dat luidens het vijfde middel overeenkomstig artikel 6, § (lees : lid) 2, van de wet van 7 augustus 1931 bij elk besluit tot rangschikking van een landschap een plan als bijlage moet worden gevoegd, dat er bij het ter kennis gebrachte ministerieel besluit een plan stak "dat in feite nergens bij hoort en op niets betrekking heeft", dat het nummer van het ministerieel besluit waarbij het plan gevoegd wordt, evenals de handtekening van de minister ontbreekt, dat bijgevolg niet rechtsgeldig uit het plan blijkt dat het bij het ministerieel besluit van 26 juni 1991 hoort;

Overwegende dat gelet op artikel 6, tweede lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen elk besluit tot rangschikking van een landschap als bijlage een plan dient te bevatten dat er nauwkeurig de grenzen van bepaalt; dat het administratief dossier een plan bevat dat de grenzen bepaalt van het "landschap : Floordambos" en door de bevoegde minister is ondertekend op 26 juni 1991, datum van het bestreden besluit; dat de eventueel gebrekkige kennisgeving van het plan aan verzoekster niet de onwettigheid van het bestreden besluit, dat er aan voorafgaat, aantoont; dat het middel niet tot vernietiging kan leiden; dat het verworpen wordt;

Overwegende dat luidens het zesde middel "de aangegeven motieven van de rangschikking" betwist worden en "niet bewezen zijn tot voldoening van rechte"; dat

meer bepaald wordt aangevoerd dat de goederen van verzoekster al voldoende beschermd zijn, dat het niet opgaat het Floordambos en het Torfbroek, die "zo verschillend zijn", "op hetzelfde peil te plaatsen", dat het kennelijk onredelijk is "enerzijds bossen te rangschikken die à 90 % beplant zijn met bepaalde soorten bomen en anderzijds het verbod op te leggen deze boomsoorten nog te kappen en te beplanten", dat iedereen weet dat de rangschikking niet voor de bescherming van de natuurwetenschappelijke en esthetische waarde is getroffen, maar tegen een gepland golfterrein in de omgeving van het kasteel Snoy, dat het westelijke gedeelte van het gerangschikte landschap, waar het eigendom van verzoekster ligt, geen bijzondere wetenschappelijke waarde heeft, dat het volledig verschilt van het oostelijke deel en dat de redenen die aan de grond liggen van de rangschikking van het oostelijke deel niet kunnen gelden voor het westelijke deel;

Overwegende dat het bestreden besluit het "Floordambos" te Steenokkerzeel en Vilvoorde rangschikt als landschap om reden van wetenschappelijke en esthetische waarde; dat het besluit hiervoor formeel steun zoekt in het advies van 25 april 1991 van de koninklijke commissie voor monumenten en landschappen; dat het advies op zijn beurt gebaseerd is onder meer op een verslag van het bestuur voor monumenten en landschappen waarin de bezwaren worden onderzocht en weerlegd die verzoekster tegen de voorlopige rangschikking van 21 maart 1990 heeft ingediend; dat het middel essentieel kritiek uitoefent tegen de verwerping van die bezwaren, waarvan de redenen aan verzoekster ter kennis zijn gebracht tezamen met het bestreden besluit;

Overwegende dat het de Raad van State niet toekomt de bezwaren van verzoekster in graad van vol beroep te onderzoeken en zijn zienswijze in de plaats van die van de bevoegde overheid te stellen; dat hij

enkel nagaat of die overheid bij de uitoefening van haar bevoegdheid binnen de grenzen van de wettigheid is gebleven;

Overwegende dat het voormelde verslag van het bestuur voor monumenten en landschappen stelt dat en motiveert waarom de gewestplanbestemming van het gerangschikte gebied onvoldoende waarborgen geeft voor het behoud van de waarde van het gebied; dat dit niet onwettig is om de enkele reden dat verzoekster er een andere mening over heeft; dat volgens het verslag de vergelijking tussen het Torfbroek en het Floordambos zowel geomorfologisch ("behoort tot dezelfde fossiele riviervallei met 'oud alluvium'") als bodemkundig ("volgens de bodemkaart gaat het in beide gevallen om zeer sterk gleyige leemgronden, vnl. Afe") en plantkundig ("het voorkomen van kalklievende moerasvegetaties op de vergraven gedeelten") "wel degelijk" opgaat; dat de gelijkschakeling voldoende verantwoord is; dat, wat de vermeende tegenstrijdigheid betreft tussen enerzijds het verbod bepaalde "aan het milieu vreemde" bomen nog te planten en anderzijds de rangschikking van percelen die voor 90 % met die boomsoorten beplant zijn, het verslag van het bestuur voor monumenten en landschappen op overtuigende wijze toelicht dat het "niet (gaat) om het veronderstelde milieuvreemde karakter van die soorten maar wèl om het type van bosuitbating waartoe hun gebruik aanleiding geeft", dat de rangschikking moet beletten dat de gemengde bestanden in monoculturen worden omgezet en dat zij een aanzet kan zijn voor meer gevarieerde heraanplantingen in de percelen die momenteel uitsluitend met canada's beplant zijn; dat het eigendom van verzoekster niet in het westelijke, maar het oostelijke deel van het gerangschikte gebied ligt; dat het meervermelde verslag de bijzondere wetenschappelijke waarde van dat gedeelte afdoende aantoont;

Overwegende dat in de memorie van wederantwoord verzoekster nog doet gelden dat "de rangschikking gegrond is op gegevens die in 1976 vastgesteld werden, hetzij 14 jaar vóór de rangschikking, hetgeen niet ernstig is en dan ook onwettig" en dat "het niet juist is te beweren dat de zogezegde vaststelling van de inspecteuren DENEEF en VAN DEN BREMPT in 1976 niet weerlegd wordt door de technische nota en vaststellingen in 1987 van de deskundige VANHECKE, uit de diensten van de Plantentuin"; dat verzoekster er in de laatste memorie op wijst dat haar eigendom "niet betrokken wordt door de commentaar van de verantwoordingsnota van de administratie op de esthetische waarde";

Overwegende dat verzoekster hiermee het besproken middel een nieuwe feitelijke grondslag geeft; dat het in wezen om een nieuw middel gaat dat ook al in het verzoekschrift kon worden aangevoerd; dat het middel in zoverre niet ontvankelijk is;

Overwegende dat uit wat voorafgaat, volgt dat de bestreden rangschikking van het "Floordambos" om reden van wetenschappelijke en esthetische waarde op deugdelijke grond berust; dat het in dit licht van geen belang is of de rangschikkingsbeslissing mogelijk ook getroffen werd "tegen een gepland golfterrein in de omgeving van het kasteel Snoy";

Overwegende dat het zesde middel wordt verworpen;

Overwegende dat luidens het zevende middel de verbodsbepalingen in het artikel 2, B-4 (over het kweken van bepaalde dieren) en B-10 (over de rust en de stilte), een machtsmisbruik uitmaken en dat dit ook geldt voor de beperkingen A-7 en A-8 (aangaande werken die de waterhuishouding, de aard van de grond en het hydrografisch net kunnen wijzigen), dat zij niet vereist

zijn voor de bescherming van het landschap, noch door de wet zijn toegelaten; dat verzoekster in de memorie van wederantwoord met betrekking tot de beperking B/4 toelicht dat fazanten niet van invloed kunnen zijn op de flora, de fauna en het esthetisch karakter van het gebied, en dat het kweken ervan niet automatisch overbezetting met nadelige gevolgen meebrengt;

Overwegende dat de geviseerde voorschriften luiden als volgt :

"A. Verboden is :
(...)
7. Elke activiteit die een belangrijke wijziging van de waterhuishouding voor gevolg kan hebben, inzonderheid het graven van afwateringskanalen, het uitvoeren van draineringswerken en wateraftappingen.
8. Elke activiteit die de aard van de grond, het uitzicht van het terrein of het hydrografisch net zou kunnen wijzigen, inzonderheid het verrichten van opgravingen, boringen en grondwerken, de ontginning van materialen, het aanvoeren van grond en het aanleggen van opspuitterreinen",

en

"B. Behoudens voorafgaande en schriftelijke toestemming van de Gemeenschapminister of zijn gemachtigde, is eveneens verboden:
(...)
4. Het kweken en uitzetten van dieren die tijdelijk of definitief in het wild kunnen blijven leven, zoals fazanten, patrijzen, damherten en eenden.
(...)
10. Om het even welke activiteit die de rust en de stilte in het gebied zou kunnen verstoren, inzonderheid het houden van testen, oefenritten en wedstrijden met mechanische voertuigen, het kleiduifschieten, het gebruik van modelvliegtuigen met afstandsbediening, de ruitersport, het houden van manifestaties. Bovenstaande bepaling is niet van toepassing op de jacht";

Overwegende dat de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen aan de bevoegde overheid een zeer ruime bevoegdheid heeft gegeven om de rechten van de eigenaars te beknotten door beperkingen die onmisbaar zijn ter vrijwaring van de waarde

van het landschap; dat het hoger meergenoemde verslag van het bestuur voor monumenten en landschappen als volgt uiteenzet waarom de beperkingen voor de bescherming van het landschap nodig zijn :

> "- A/7 : Deze bepaling heeft geen betrekking op het onderhoud van het bestaande afwateringssysteem, maar dient uitsluitend ter voorkoming van fundamentele wijzigingen die het gebied dermate zouden doen uitdrogen dat de huidige floristische rijkdom gevaar loopt. Binnen het betrokken eigendom komen overigens nagenoeg geen echte moerastoestanden voor.
> - A/8 : Het reinigen, d.i. het verwijderen van het rottingsslib of sediment, van de bestaande grachten blijft mogelijk.
> Het substantieel uitdiepen of herprofileren van bestaande en het uitgraven van nieuwe grachten zal echter het voorwerp uitmaken van een ministerieel toelatingsbesluit, de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en het Gemeentebestuur gehoord.
> Het omzetten van weide in akkerland valt niet onder deze bepaling. Binnen het betrokken eigendom komt overigens uitsluitend akkerland voor.
> (...)
> - B/4 : Het uitzetten van jachtwild zoals fazanten kan een grote invloed uitoefenen op het landschap en vooral op de flora en vegetatie. Bij overbezetting is het 'kippenren' effect, d.i. een spectaculaire verarming van de flora, een vaak optredend verschijnsel. Een controle hierop is noodzakelijk, aangezien de floristische rijkdom van het voorgestelde gebied één van de voornaamste waardeëlementen is";

dat het voorgaande overtuigingskracht heeft; dat verzoekster er slechts in de memorie van wederantwoord toe komt de uiteenzetting concreet te betwisten, en dan nog alleen met betrekking tot de beperking sub B, 4; dat dit ook al in het verzoekschrift kon en dus te laat is; dat het middel ongegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kantmelding wordt bevolen van dit arrest op de kant van de overschrijving van het rangschikkings-besluit in de registers van de hypotheekbewaarder van het vierde kantoor van bewaring der hypotheken van het arrondissement Brussel.

Artikel 3.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, alsmede die van de voornoemde kant-melding, komen ten laste van verzoekster.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op twee februari tweeduizend, door de Xe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. BOVIN,	wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
	D. MOONS,	staatsraad,
	J. LUST,	staatsraad,
Mevr.	A. TRUYENS,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

A. TRUYENS. **J. BOVIN.**

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 87.266 van 15 mei 2000
in de zaak A. 45.206/X-7656.

In zake : Philippine de RIBAUCOURT,
die woonplaats kiest bij
Advocaat F. VELDEKENS,
kantoor houdende te 1050 BRUSSEL,
Dageraadstraat 18

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering.

D E R A A D V A N S T A T E, Xe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Philippine de RIBAUCOURT op 23 oktober 1991 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van 26 juni 1991 van de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting houdende rangschikking als landschap van het "Floordambos" te Steenokkerzeel en Vilvoorde, in zoverre het betrekking heeft op haar onroerende goederen gelegen te Steenokkerzeel, kadastraal bekend sectie B, nrs 40F en 40D, en sectie C, nrs. 4, 5, 6, 2B, 3B, 9B, 15B, 15A, 1, 2A, 7A, 8A, 9C, 10A, 10B, 3A en 7B;

Gelet op het arrest nr. 85.287 van 2 februari 2000;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat het arrest nr. 85.287 in de zaak A. 45.206/X-7656 werd uitgesproken in openbare terechtzitting op 10 februari 2000 en niet op

2 februari 2000, zoals ingevolge een materiële vergissing vermeld; dat voormeld arrest in die zin moet worden verbeterd,

B E S L U I T :

Enig artikel.

In het arrest n° 85.287 wordt op blz. 1/12 de datum 2 februari 2000 en op blz. 12/12 de datum 2 februari tweeduizend gewijzigd in 10 februari 2000 en 10 februari tweeduizend.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op vijftien mei tweeduizend, door de Xe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. BOVIN,	wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
	D. MOONS,	staatsraad,
	J. LUST,	staatsraad,
Mevr.	A. TRUYENS,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

A. TRUYENS. **J. BOVIN.**